

OZNAKA

VRSTE POVRŠIN , OBMOČIJ ali POJAVOV

- HUDOURNIŠKI VRŠAJ - AKTIVNI, SKRAJNI

OPIS OZNAKE:

OBROBA S ČRNO LINIJO + RDEČA ČRKOVA OZNAKA "V".

PODROBNEJŠI OPIS:

Običajno najnižje ležeč odsek hudournika - nagnjen prodnat, peščen ali gruščnat nanos, nastal zaradi zmanjšane transportne moči vodnega toka, na iztekih hudourniških dolin in grap, navadno v obliki trikotnika oz. stožca. Vršaj je lahko v celoti formiran če je zato dovolj prostora, lahko pa je zaradi utesnjenosti le delno formiran ali/in ga v vznožju odnaša recipient. Aktivni hudourniški vršaj (del ali celotni) pomeni, da je dotekanje novega materiala pogosto, redno oz. v sunkih. Skrajni hudourniški vršaj pomeni skrajni mogoči doseg dotekanja oz. odlaganja materiala v izjemnem oz. katastrofalnem primeru.

POJAVNOST:

Na iztekih večjih in manjših hudourniških grap in dolin. Vršaji se lahko pojavljajo tudi na sotočjih zalednih hudourniških pritokov ter na odsekih sunkovitejših izravnjav in razširitev zalednih grap.

OBSTOJEČE VRSTE EROZIJSKIH PROCESOV:

- hudourniška erozija - območja kjer prevladuje odlaganje plavin oz. akumuliranjem nanosov; na aktivnejših delih vršaja je prisotno tudi globinsko in/ali bočno erodiranje nanosov, ki ima za posledico premeščanje nanosov
- poplavljanje in razlivanje vode, spreminjanje vodnega toka
- na vršajih večjih in zelo aktivnih hudournikov je možno stekanje drobirskega toka
- vršaji so pogosto tudi stekališče snežnih plazov, ki dodatno prispevajo k dotekanju in premeščanju nanosov

NAKLONI:

Nakloni vršajev so položnejši od naklonov melišč (< 30°) in se v dolvodni smeri polagoma zmanjšujejo.

VODNATOST:

Območje vršajev je pretežni del časa suho, vodnatost je odvisna od vodnatosti zalednega hudournika, na vršaju pa je vezana na struge, brazde in jarke (velik del vode običajno ponikne), le v izjemnih primerih zajame večje površine. Na obsežnejših vršajih priteče voda v nižje lege le če je podlaga zamrznjena ali zamuljena.

VEGETACIJA:

Na aktivnih delih vršajev razvoj prsti in vegetacije ni mogoč zaradi stalnega zasipavanja in premeščanja nanosov. Na drugih delih vršajev je razvitost vegetacije odvisna od aktivnosti vršaja oz. od pogostosti in jakosti erozijskih procesov ter ostalih naravnih faktorjev (klima, naklon itd.). Glede na aktivnost delov vršaja so razporejene sukcesijske razvojne faze vegetacije od izrazito pionirskih do bolj razvitih združb.